

อิหร่านกับความคลุมเครือในสงครามอิสราเอล-ปาเลสไตน์

บทบาทของอิหร่านในเหตุจู่โจมขีปนาวุธที่เวกส์ลอมสงครามอิสราเอล-ปาเลสไตน์

น.อ.จเร โฉมเฉลา

“War Is Never An Isolated Act.” “สงครามไม่เคยอุบัติขึ้นโดยฉับพลันกันที่ไรท์ที่มากที่ไป”

Carl Von Clausewitz

นักการทหารชาวปรัสเซียผู้ยิ่งใหญ่ “On War”

อารัมภบท

ความวุ่นวายในตะวันออกกลางในขณะนี้ ถ้าจะเป็นละครเวที ก็คงเป็นบทละครที่ยุ่งเหยิงเหมือนมีผู้ประพันธ์ชั้นแย่ ที่นี่จะกำหนดเหตุการณ์ระหว่างคู่ขัดแย้งตัวเอก คือชาวยิวแห่งอิสราเอล และชาวอาหรับปาเลสไตน์ในกาซ่าและเวสต์แบงก์ผ่านตัวแทนคือกลุ่มนักรบฮามาส ทำการรบราฆ่าฟันกันขนานใหญ่จนหาทางออกไม่เจอ แล้วนี่อะไรไม่ออกก็ไป

ลากเอาคนนอกโดยเฉพาะชาวเปอร์เซียอย่างอิหร่านเข้ามาโยง จนเหตุการณ์บานปลายทำท่าจะลุกลามใหญ่โตแบบไร้เหตุผล แต่มันเป็นเช่นนั้นจริงหรือ ในระหว่างนั้น ยังมีตัวละครอื่น ๆ ที่เข้ามาร่วมแจมในเวทีแบบคาดไม่ถึง ในขณะที่ความขัดแย้งครั้งล่าสุดซึ่งปะทุขึ้นตั้งแต่วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๖ กำลังดำเนินไปอย่างเข้มข้นนั้น พลันก็มีตัวละครนอกบทเพิ่มขึ้น เริ่มด้วยกลุ่มอิซบอลเลาะห์ในเลบานอนที่ประกาศจะโจมตีอิสราเอลเพื่อสนับสนุนกลุ่มฮามาส ตามด้วยกลุ่มกบฏฮูตีในเยเมนอันห่างไกลไปอีกนับพันไมล์ ก็ประกาศในทำนองเดียวกัน โดยทั้งสองกลุ่มเรียกร้องให้อิหร่านเข้ามาช่วยโจมตีอิสราเอลด้วย นอกจากนี้ยังมีกลุ่มนักรบอิสลามในซีเรียและอิรักอีกหลายกลุ่มเข้าร่วมโจมตีอิสราเอลประปราย รวมทั้งโจมตีฐานที่มั่นของทหารสหรัฐอเมริกา ในอิรัก ซีเรีย และจอร์แดน คู่ขัดแย้งทั้งหมดโจมตีกันไปมา มีท่าทีรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ เป็นเหตุชักนำให้กองกำลังของสหรัฐอเมริกาและพันธมิตรตะวันตกเข้ามาเพื่อป้องกันเหตุการณ์บานปลาย โลกอาหรับที่เหลือนอกจากส่งเสียงทางการเมืองสนับสนุนปาเลสไตน์เป็นระยะแต่ก็ไม่ได้ลงมืออะไร ต่างจากสงครามหลายครั้งก่อนหน้านี้ที่จะเข้าร่วมรบด้วย นอกจากนี้ จีน รัสเซีย และประชาคมโลก ต่างก็เฝ้าดูอยู่ห่าง ๆ และเข้าร่วมปฏิสัมพันธ์ในทางการเมืองเป็นระยะ ความซุลมุนนี้มีที่ท่าอาจขยายเป็นสงครามระดับภูมิภาคได้ และได้ส่งผลกระทบไปทั่วโลกในรูปของราคาสินค้าและพลังงานที่พุ่งสูงขึ้นจากความเสี่ยงในการผลิตและการขนส่งผ่านทะเลแดง

ในบรรดาตัวละครทั้งหมดนี้ อิหร่านซึ่งดูเหมือนไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงในตอนแรก ได้ปฏิเสธการรู้เห็นหรือมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น กลับได้รับบทบาทกลางเวทีในระยะหลัง กลายเป็นคู่ขัดแย้งโดยตรงกับอิสราเอลไปในที่สุด โลกต้องกลั่นหายใจว่าจะเกิดสงครามครั้งใหญ่หรือไม่เมื่ออิหร่านได้โจมตีอิสราเอลรอบแรกอย่างหนักหน่วงพอสมควร เพื่อตอบโต้การสังหารนายทหารระดับผู้นำในกองกำลังพิทักษ์การปฏิวัติอิสลาม (Islamic Revolutionary Guard Corps: IRGC) ของอิหร่าน ถึง ๓ นาย บริเวณ

สถานทูตอิหร่านในกรุงตามัสกัสซีเรีย ต่อมาได้ประกาศจะโจมตีอิสราเอล ครั้งที่สองเพื่อตอบโต้การสังหารนายอิสมาอิล ฮานีเยห์ ผู้นำฮามาสในกรุง เตหะรานให้หนักหน่วงกว่าเดิม อิหร่านจึงเป็นตัวแสดงหนึ่งที่กุมชะตากรรม ความวุ่นวายครั้งนี้ว่าจะขยายตัวเป็นสงครามภูมิภาคหรือแม้กระทั่งสงคราม นิวเคลียร์หรือไม่

อิหร่านพาตัวเข้าสู่บทบาทสำคัญในความขัดแย้งนี้ที่อาจกลายเป็น สงครามครั้งยิ่งใหญ่ในตะวันออกกลางได้อย่างไร ทิศทางการดำเนินการ ของอิหร่านในอนาคตจะเป็นไปในทิศทางใด ในความพยายามทำความเข้าใจ ปรากฏการณ์ของสังคมมนุษย์เรื่องนี้ให้ถ่องแท้ เราจะมาศึกษาหาคำตอบใน คำถามสำคัญเหล่านี้ โดยศึกษาลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วย้อนไปหา สาเหตุของความขัดแย้ง จากนั้นจึงพิจารณาแนวโน้มว่าคู่ขัดแย้งน่าจะทำ อย่างไรในอนาคต

๑. เกิดอะไรขึ้นบ้างในความขัดแย้งครั้งล่าสุดนี้

 นับแต่ได้รับเอกราชหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ ตะวันออกกลาง เป็นพื้นที่ที่ไม่เคยสงบ

ตะวันออกกลางเป็นดินแดนที่ปกครองโดยจักรวรรดิและอาณาจักร ต่าง ๆ มาตลอดโบราณกาล จนกระทั่งตกอยู่ภายใต้จักรวรรดิออตโตมัน ก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๑ ในปี ค.ศ.๑๙๑๘ ภายหลังจากสงคราม อังกฤษ ฝรั่งเศส และรัสเซีย ได้ตกลงกันจัดสรรดินแดนให้กับชนเผ่าดั้งเดิมที่เป็น แนวร่วม ให้ก่อตั้งเป็นประเทศต่าง ๆ นับแต่นั้นเป็นต้นมาดินแดนแห่งนี้ แทบไม่เคยอยู่อย่างสงบสุข โดยมีทั้งความขัดแย้งระหว่างอิสราเอล-ปาเลสไตน์ และกลุ่มประเทศสันนิบาตอาหรับ ตั้งแต่ปี ค.ศ.๑๙๔๘ - ๑๙๗๓ วิกฤติ เลบานอนในปี ค.ศ.๑๙๕๘สงครามกลางเมืองเลบานอน ปี ค.ศ.๑๙๗๙ -๑๙๙๐ การปฏิวัติรัฐประหารในอิหร่านในปี ค.ศ.๑๙๕๘ และ ๑๙๗๙ ซึ่ง นำไปสู่สงครามระหว่าง อิรัก-อิหร่าน ระหว่างปี ค.ศ.๑๙๘๐ - ๑๙๘๘ ตามด้วย

สงครามอ่าวเปอร์เซียครั้งที่ ๑ ในปี ค.ศ.๑๙๙๐ และครั้งที่ ๒ ในปี ค.ศ. ๒๐๐๓ - ๒๐๑๑ ต่อด้วยสงครามก่อการร้ายระหว่าง สหรัฐฯ และพันธมิตร กับกลุ่มตอลิบานในอัฟกานิสถาน ในปี ค.ศ.๒๐๐๑ - ๒๐๒๑ ตามด้วย ปราบปรามการก่อการร้าย ISIS ในปี ค.ศ.๒๐๑๔ - ๒๐๑๙ ซึ่งมีเป้าหมาย ยึดตะวันออกกลางเพื่อสถาปนารัฐอิสลามกลับคืนมา ซึ่งทำให้สหรัฐฯ ต้องเข้าไปช่วยเหลือในการฝึกหัดสนับสนุนกองกำลังของอิรักและซีเรียเพื่อปราบปรามกลุ่มดังกล่าวจนสำเร็จ ทับซ้อนด้วยสงครามกลางเมืองในซีเรีย ตั้งแต่ปี ค.ศ.๒๐๑๑ ถึงปัจจุบัน ระหว่างรัฐบาลนาย Assad และกองกำลัง นักรบอิสลามสนับสนุนโดยอิหร่านฝ่ายหนึ่ง กับกองกำลังประชาชนผสมหลายฝ่าย สงครามกลางเมืองในเยเมน ตั้งแต่ปี ค.ศ.๒๐๑๔ จนถึงปัจจุบัน ระหว่างรัฐบาลเยเมนที่สนับสนุนโดยซาอุดีอาระเบียและกลุ่มฮูตีซึ่งสนับสนุนโดยอิหร่าน และล่าสุด การปะทุขึ้นรอบใหม่ของสงครามอิสราเอล-ปาเลสไตน์ เมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ.๒๐๒๓ ซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮิซบอลเลาะห์และกลุ่มฮูตี รวมไปถึงอิหร่านด้วยในที่สุด

สงครามและความขัดแย้งทั้งหมดทั้งหมดที่ได้กล่าวมานี้ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ใครทำอะไรบ้างในลำดับเหตุการณ์ครั้งใหม่นี้ อิหร่านเข้าไปเกี่ยวข้องได้อย่างไร และความขัดแย้งเหล่านี้จะนำไปสู่อะไร เราจะได้มาพิจารณากันในลำดับต่อไป

☰ ความขัดแย้งครั้งล่าสุดเริ่มจากกลุ่มฮามาสโจมตีอิสราเอลอย่างหนักหน่วงและไม่คาดคิด

อันที่จริงความรุนแรงระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮามาส และประชาชน ทั้งสองฝั่ง มีมาอย่างต่อเนื่องและยาวนานแทบไม่เว้นแต่ละปี แต่ในวันที่ ๗ ตุลาคม ค.ศ.๒๐๒๓ (พ.ศ.๒๕๖๖) ได้เกิดความแปลกแตกต่าง ตรงที่ในวันนั้นกลุ่มฮามาสได้ยิงจรวดเข้าถล่มอิสราเอลจำนวนประมาณ ๗,๐๐๐ ลูก และได้ส่งนักรบข้ามกำแพงป้องกันจากเขตกาซ่าเข้ามาในอิสราเอล เพื่อไล่ล่าสังหารประชาชนและเยาวชน เผาทำลายทรัพย์สิน และกวาดต้อนชาวอิสราเอล

กลุ่มนักรบฮามาสได้โจมตีอิสราเอลจากพื้นที่กาซ่าทางด้านขวาด้วยจรวดในขณะที่ระบบ Iron Dome ของอิสราเอลได้ปล่อยอาวุธเข้าสกัดกั้นทางด้านซ้าย
แหล่งที่มา: timesofisrael.com

และแรงงานต่างชาติในคิบบุชต์บริเวณชายแดนไปกว่า ๒๕๐ คนเพื่อเป็นตัวประกัน โดยกลุ่มฮามาสแถลงในภายหลังว่านี่คือปฏิบัติการ Al Agha Flood เพื่อตอบโต้ความอยุติธรรมที่อิสราเอลกระทำต่อชาวปาเลสไตน์และดูหมิ่นศาสนามาเป็นเวลานาน ความแปลกแตกต่างทั้งในด้านความหนักหน่วงรุนแรงในการโจมตีและจังหวะเวลาที่คาดไม่ถึงในแง่การทหารถือว่ากลุ่มฮามาสประสบความสำเร็จอย่างงดงาม แต่ก็ได้ชั่งน้ำหนักภัยจากการตอบโต้ของอิสราเอลที่แตกต่างจากที่ผ่านมาโดยสิ้นเชิงเช่นกัน

🗨️ อิสราเอลตอบโต้ด้วยปฏิบัติการ Swords of Iron

การโจมตีครั้งนี้ของกลุ่มฮามาส สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของชาวอิสราเอลจำนวนมากถึง ๓,๕๐๐ กว่าคน เสียชีวิตกว่า ๑,๔๐๐ คน และตกเป็นตัวประกันกว่า ๒๕๐ คน จำนวนจรวดที่ใช้โจมตีครั้งนี้เพิ่มขึ้นกว่าปกติมากมายจนน่าตกใจ อิสราเอลคาดคิดไม่ถึงและรู้สึกที่ไม่สามารถจะปล่อยกลุ่มฮามาสให้ดำรงอยู่ได้อีกต่อไป จึงได้ประกาศยุทธการ

Swords of Iron โดยมีจุดประสงค์เพื่อกวาดล้างกลุ่มฮามาสและโครงสร้างการก่อการร้ายให้หมดสิ้นไปจากกาซ่า ในการนี้อิสราเอลได้ใช้กองทัพบุกเข้ามาไล่ล่ากลุ่มฮามาสทั่วพื้นที่กาซ่า หลังจาก ๑๐ เดือนผ่านไปสามารถทำลายนักรบฮามาสจำนวน ๒๔ กองพันได้อย่างรวดเร็ว แต่ยังคงมีการต่อต้านประปรายผุดขึ้นทั่วกาซ่า ในการนี้มีประชาชนชาวกาซ่าที่ต้องเสียชีวิตจากการโจมตีของอิสราเอลมีจำนวนกว่า ๔๐,๐๐๐ คน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นเยาวชนไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ คน ทำให้ประชาคมโลกเริ่มต่อต้านอิสราเอลและสนับสนุนให้มีการตั้งรัฐปาเลสไตน์ขึ้น จากที่ไม่เคยมีกระแสนี้มาก่อน ในจำนวนนี้รวมถึงสหรัฐฯ และชาติตะวันตกทั้งหลายอีกด้วย

กลุ่มอิซบอลเลาะห์และฮูตีเข้าร่วมโจมตีเพื่อสนับสนุนกลุ่มฮามาส

กลุ่มฮามาส ได้เรียกร้องให้พี่น้องนักรบอิสลาม Axis of Resistance ในประเทศ อิหร่าน เลบานอน เยเมน อิรัก และซีเรีย ลุกขึ้นมาช่วยรบกับกลุ่มฮามาส ซึ่งก็ได้รับการตอบรับในทันที โดยอิหร่านให้การสนับสนุนทางการเงินและปฏิเสธว่าไม่ได้มีส่วนรู้เห็น หรือร่วมในการวางแผนโจมตีในครั้งนี้มาก่อน ในขณะที่กลุ่มอิซบอลเลาะห์ในเลบานอนและกลุ่มฮูตีในเยเมนประกาศเข้าร่วมโจมตีอิสราเอลเพื่อสนับสนุนกลุ่มฮามาสจนกว่าอิสราเอลจะหยุดรุกรานกาซ่าและถอนทหารออกไป ในการนี้อิซบอลเลาะห์ได้เริ่มยิงจรวดแบบไม่จำกัดเป้าหมายเข้ามาในอิสราเอลทุกวัน วันละประมาณ ๒๐ - ๑๐๐ ลูก แต่ถูกระบบป้องกันภัยทางอากาศ Iron Dome ของอิสราเอลสกัดได้ทั้งหมด ทั้งนี้ น่าสังเกตว่ากลุ่มอิซบอลเลาะห์ไม่ได้โจมตีอย่างหนักหน่วงแต่อย่างใด เมื่อเทียบกับข่าวกรองปริมาณจรวดในมือซึ่งอยู่ระหว่าง ๗๐,๐๐๐ - ๑๕๐,๐๐๐ ลูก ที่อาจมีอยู่ จึงไม่ได้สร้างภาระหนักหรือแรงกดดันต่ออิสราเอลอย่างที่ควรจะเป็น ส่วนกลุ่มฮูตีในเยเมนเริ่มโจมตีอิสราเอลและเรือสินค้าทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่ที่เกี่ยวข้องกับอิสราเอลด้วยโดรนและขีปนาวุธระยะไกลซึ่งคาดว่าจะได้รับการสนับสนุนจากอิหร่านตลอดจนใช้กำลังรบจากเฮลิคอปเตอร์เข้าจับยึดเรือสินค้าที่เกี่ยวข้องกับ

อิสราเอลในทะเลแดงด้วย ส่งผลให้กองเรือสินค้าโลกหลายบริษัทจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงทะเลแดง เกิดผลกระทบต่อการขนส่งสินค้าโลกทางเรือ ทำให้สหรัฐฯ และพันธมิตร จัดตั้งกองกำลังทางเรือนานาชาติเข้ารักษาเสรีภาพในการเดินเรือในทะเลแดง รวมทั้งป้องกันตนเอง และโจมตีตอบโต้กลุ่มฮูตีบนบกเพื่อทำลายขีดความสามารถในการโจมตีเรือของกลุ่มฮูตี กลายเป็นคู่ขัดแย้งกับกลุ่มฮูตีไปอีกฝ่ายหนึ่ง

อิสราเอลตอบโต้ทางอากาศต่อกลุ่มฮิซบอลเลาะห์ ฮูตี กลุ่มนักรบอิสลามในซีเรีย และสังหารนายทหารระดับสูงของอิหร่าน ทำให้อิหร่านตอบโต้เพื่อลงโทษครั้งแรก

การโจมตีของกลุ่มฮิซบอลเลาะห์และฮูตี และกลุ่มนักรบอิสลามในซีเรียเข้ามายังอิสราเอล ทำให้อิสราเอลต้องตอบโต้ด้วยการโจมตีทางอากาศเข้าไปในเลบานอน ซีเรีย และล่าสุดคือในเยเมนด้วย ซึ่งนับรวมถึงกลุ่มเป้าหมายนายทหารระดับสูงจากกองกำลังพิทักษ์การปฏิวัติอิสลาม (IRGC) ของอิหร่าน ที่ให้การฝึกสอนและให้คำปรึกษากับกองกำลังนักรบอิสลามกลุ่มต่างๆ ในซีเรีย ทำให้อิสราเอลต้องโจมตีสนามบินกรุงตามัสกัสในวันที่ รมต.ต่างประเทศอิหร่านและนายทหารระดับสูงของอิหร่านมีกำหนดมาเยือนซีเรีย ต่อฐานที่มั่นของกลุ่มนักรบในซีเรีย และเป้าหมายนายทหารอิหร่านในซีเรีย จนกระทั่งในวันที่ ๓๑ มี.ค.๖๗ นายทหารระดับสูงของอิหร่านได้ถูกสังหารด้วยการโจมตีทางอากาศในบริเวณสถานทูตอิหร่านในกรุงตามัสกัส อิหร่านกล่าวหาว่าเป็นฝีมือของอิสราเอล และลงมือตอบโต้อิสราเอลด้วยการยิงขีปนาวุธระยะไกลจำนวนกว่า ๑๕๐ ลูก พร้อมโดรนอีกกว่า ๒๐๐ ลำ อาวุธของอิหร่านส่วนมากถูกจรวดป้องกันภัยทางอากาศของอิสราเอล จอร์แดน และซาอุดีอาระเบีย ตลอดจนเครื่องบินรบของสหรัฐฯ อังกฤษ และฝรั่งเศสช่วยยิงตก ส่วนที่เล็ดรอดเข้ามาถึงอิสราเอลถูกสกัดด้วยระบบป้องกันภัยทางอากาศ รวมทั้งระบบ Iron Dome ไว้ได้ มีเพียงขีปนาวุธ ๕ ลูก ที่เล็ดรอดเข้ามาในบริเวณฐานทัพอากาศของอิสราเอล แต่ไม่ได้สร้างความเสียหายใด ๆ

ต่อเครื่องบินรบสมรรถนะสูงที่จอดอยู่ที่นั่น ในการนี้อิสราเอลได้ประกาศตอบโต้และสามารถทำลายระบบป้องกันภัย S-300 ของอิหร่านในเมือง Isfahan ซึ่งเป็นเมืองที่ตั้งโรงนิวเคลียร์ที่สำคัญ โดยที่ฝ่ายอิหร่านไม่สามารถระวังป้องกันได้เลย ทั้งสองฝ่ายได้ประกาศว่าการโจมตีตอบโต้ได้จบลงแล้ว ทำให้โลกคลายความวิตกไปได้พักหนึ่ง

... **อิชบอลเลาะห์โจมตีชายแดน ชาวอิสราเอลต้องอพยพหนีภัยนับแสน ทำให้อิสราเอลเตรียมการบุกเข้าไปในเลบานอนเพื่อกำจัดภัย**

ความตึงเครียดระหว่างอิสราเอล-ฮามาส-อิชบอลเลาะห์-ฮูตี ยังคงดำเนินต่อไปในระดับปานกลางอย่างต่อเนื่องทุกวัน โดยอิสราเอลได้เข้ากวาดล้างกลุ่มฮามาสในกาซ่าทั้งหมดได้แล้ว เหลือเพียงการต่อต้านประปรายในพื้นที่ที่เคยได้กวาดล้างไปแล้ว ส่วนกลุ่มอิชบอลเลาะห์ได้โจมตีอิสราเอลด้วยจรวดและโดรนเป็นประจำทุกวันแต่ไม่หนักหน่วงนัก แทบจะไม่ได้สร้างความเสียหายต่อกองทัพอิสราเอลเลย แต่ส่งผลกระทบต่อชาวอิสราเอลนับแสนคนในหมู่บ้านบริเวณชายแดนต้องอพยพออกและไม่สามารถกลับไปดำเนินชีวิตประจำวันได้ ทำให้กองทัพอิสราเอลเคลื่อนย้ายกำลังไปทางเหนือและประกาศว่าอาจจำเป็นต้องบุกเข้าไปกำจัดภัยในเลบานอนได้ จนกระทั่งเกิดเหตุสำคัญในวันที่ ๒๗ ก.ค.๖๗ เมื่อเยาวชนจำนวน ๑๒ คน ที่กำลังเล่นกีฬาอยู่ในสนามฟุตบอล ในหมู่บ้านทางตอนเหนือติดกับชายแดนระหว่างอิสราเอลและเลบานอน ต้องเสียชีวิตจากจรวดไม่ทราบฝ่ายที่ยิงลงมาตกที่สนามฟุตบอลพอดี อิสราเอลอ้างผลการตรวจสอบชิ้นส่วนจรวดและกล่าวโทษกลุ่มอิชบอลเลาะห์ทันที พร้อมทั้งประกาศแก้แค้นเอาคืน ส่งฝูงบินเข้าไล่ล่าผู้นำและกองกำลังของอิชบอลเลาะห์ ทั้งจากแนวชายแดนไปจนถึงใกล้กรุงเบรุตเมืองหลวงของเลบานอน สามารถสังหารผู้นำระดับสูงของอิชบอลเลาะห์ได้ ๒ นาย ในการนี้ผู้นำสูงสุดของอิชบอลเลาะห์ได้ประกาศเรียกร้องให้อิหร่านและแนวร่วมนักรบอิสลามทุกกลุ่มร่วมกันลงโทษอิสราเอลในครั้งนี้ กลุ่มอิชบอลเลาะห์ได้เพิ่มจำนวนจรวดที่ยิงเข้าไปสู่อิสราเอล

เป็น ๒๐๐ - ๓๐๐ ลูกต่อวัน ในขณะที่กลุ่มฮูตีก์ประกาศเข้าร่วมและได้ส่ง
โทรนเข้าโจมตีบ้านเรือนในอิสราเอล เล็ดรอตระบบตรวจจับป้องกันของ
อิสราเอลเข้ามาได้จำนวนหนึ่ง แต่ยังสร้างความเสียหายให้อิสราเอลได้เพียง
เล็กน้อยเท่านั้น ทั้งสองฝ่ายยังคงโจมตีกันไปมา ล่าสุดอิสราเอลได้ส่งฝูงบิน
กว่า ๑๐๐ ลำเข้าทำลายเป้าหมายซีปนารูและจรวดของอิซบอลเกาะห์
เพื่อเป็นการโจมตีตัดหน้า (pre-emptive strike) โดยกล่าวอ้างการข่าวกรอง
ว่าเพื่อทำลายแผนการโจมตีด้วยจรวดต่ออิสราเอลครั้งใหญ่ของกลุ่ม
อิซบอลเกาะห์ซึ่งกำลังจะเกิดขึ้นในเช้าวันนั้น ทำให้ฝ่ายอิซบอลเกาะห์ยิงจรวด
กว่า ๓๕๐ ลูกโต้ตอบกลับมาทันที ทั้งสองฝ่ายต่างกล่าวอ้างว่าได้บรรลุเป้าหมาย
ในการทำลายฝ่ายตรงข้าม ในขณะที่ปฏิเสธความเสียหายฝ่ายตนว่าไม่เป็น
ความจริง อิสราเอลได้ชี้ว่าหากชายแดนทางตอนเหนือไม่สงบ อาจพิจารณา
ยกระดับเป็นสงครามเข้าไปในเลบานอนเพื่อกำจัดภัยคุกคามต่อไป

อิหร่านประกาศจะลงโทษอิสราเอลครั้งที่ ๒ จากกรณีสังหาร นายฮานีเยห์ในกรุงเตหะราน

ในวันที่ ๓๑ ก.ค.๖๗ นาย อิสมาอิล ฮานีเยห์ ผู้นำของกลุ่มฮามาส
ได้ถูกสังหารคาห้องพักในอาคารของกองกำลัง IRGC ที่ทางการอิหร่านได้
จัดให้เป็นพิเศษ ด้วยอาวุธที่ยังไม่ชัดเจนว่าเป็นการฝังระเบิดไว้ที่ห้องพัก
ล่วงหน้า หรือด้วยซีปนารูชนิดใดกันแน่ อย่างไรก็ตามอิหร่านเชื่อว่าเป็นฝีมือ
ของอิสราเอลคู่ขัดแย้งกับฮามาส ผู้รอคอยโอกาสให้นายฮานีเยห์ออกจาก
ที่หลบภัยในประเทศกาตาร์ซึ่งกลุ่มฮามาสได้ใช้เป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่
การเลือกสังหารผู้นำฮามาสขณะมาร่วมแสดงความคิดเห็นในพิธีรับตำแหน่งของ
นายเปเชสเคียน ปธน.คนใหม่ของอิหร่านในกรุงเตหะราน น่าจะมาจาก
อิสราเอลไม่ต้องการผิดใจกับกาตาร์ และมีความขัดแย้งกับอิหร่านอยู่แล้ว
จึงเลือกลงมือในอิหร่าน เหตุการณ์นี้สร้างความไม่พอใจต่ออิหร่านอย่าง
รุนแรง ทำให้ อยาตุลลาห์ โคเมเนอี ผู้นำสูงสุดของอิหร่าน ได้เชิญ ปธน.
เปเชสเคียน เข้าพบ และสั่งการให้ทำการโจมตีอิสราเอลเพื่อลงโทษใน
การกระทำครั้งนี้

อิสราเอลทั้งไม่รับหรือปฏิเสธว่าเป็นการกระทำของตน แต่ได้ประกาศว่าพร้อมที่จะรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบ ในขณะที่ฝ่ายพันธมิตรสหรัฐฯ เกิดความกังวลว่าจะเกิดสงครามระหว่างอิสราเอลกับอิหร่าน ซึ่งในสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด อิหร่านอาจจะโจมตีด้วยขีปนาวุธและโดรนจำนวนหลายพันลูก/ตัว หรือแม้แต่อาวุธนิวเคลียร์ถ้ามี พร้อมกับบ่งชี้หมายให้กลุ่มฮิซบอลเลาะห์และกลุ่มฮูตี ทำการโจมตีด้วยจรวด โดรน และขีปนาวุธจำนวนรวมกันอาจเป็นหลักหลายหมื่นลูก/ตัว พร้อม ๆ กัน ซึ่งย่อมจะทำให้ระบบป้องกันภัยทางอากาศของอิสราเอลไม่สามารถรับมือกับเป้าจำนวนมากมายเช่นนั้นได้อย่างแน่นอน อันจะทำให้อิสราเอลเสียหายอย่างหนัก โลกจึงต้องกลั่นหายใจ ว่าทั้งสองฝ่ายจะเริ่มโจมตีตอบโต้กันหรือไม่และจะบายปลายเช่นไร

๒. อิหร่านเข้ามาเกี่ยวข้องกับสงครามระหว่างอิสราเอล-ฮามาสได้อย่างไร

อิหร่านถูกลากเข้ามาเกี่ยวข้องกับความวุ่นวายครั้งนี้โดยไม่ได้ตั้งใจจริงหรือ เมื่อได้ศึกษาถลกลงไปถึงเบื้องหลังแล้ว จะพบว่าอิสราเอลและอิหร่านมีความสัมพันธ์ที่ไม่ได้ตรงไปตรงมา มีทั้งความร่วมมือและความขัดแย้ง และไม่ได้เพิ่งจะมาปะทะกันในครั้งนี้ แต่ความบาดหมางอาจกล่าวได้ว่าเริ่มต้นตั้งแต่ในปี ค.ศ.๑๙๗๙ หลังการปฏิวัติสังคมนิยมอิหร่าน (Iranian Revolution ๑๙๗๙) จนถึงปัจจุบันเลยทีเดียว ความขัดแย้งระหว่างอิหร่านกับอิสราเอลมีสาเหตุหลักที่เป็นไปได้ ๓ ประการ คืออุดมการณ์ทางการเมืองการปกครองที่ต่อต้านตะวันตก ความพยายามแผ่ขยายอิทธิพลของอิหร่านผ่านตัวแทนและการแย่งชิงความเป็นผู้นำด้านอำนาจนิวเคลียร์ โดยมีความเป็นมาดังต่อไปนี้

๒.๑ Neither East, Nor West – Islamic Republic: ความขัดแย้งทางอุดมการณ์การปกครอง

ความสัมพันธ์ระหว่างอิหร่านกับตะวันตก รวมทั้งอิสราเอล เป็นไปด้วยดีมาตลอดในสมัยพระเจ้าซาห์ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐฯ และ

อังกฤษให้เข้าสู่อำนาจผ่านการรัฐประหารรัฐบาลในปี ค.ศ.๑๙๕๓ พระเจ้าซาห์ เป็นผู้ผู้นำในการปฏิรูปสังคมอิหร่านแบบตะวันตก สำหรับอิสราเอลได้เข้ามา เจริญสัมพันธ์มิตรกับอิหร่านในยุคนั้นตามนโยบายหาพวกที่ไม่ใช่รัฐอาหรับ สำหรับนโยบายต่อต้านตะวันตกและอิสราเอลเริ่มมีขึ้นหลังจากการปฏิวัติ สังคมอิหร่าน (Iranian Revolution ๑๙๗๙) เมื่อayatollah โคไมนี ผู้นำ ศาสนาของอิหร่านได้โค่นล้มรัฐบาลของพระเจ้าซาห์ ซึ่งได้พยายามปฏิรูป ประเทศแบบตะวันตก อันส่งผลกระทบต่อสถานะของผู้นำทางศาสนา โดยตรงและวิถีชีวิตแบบอิสลาม โคไมนีได้สถาปนาอิหร่านเป็นรัฐศาสนา ในนาม Islamic State of Iran ประกาศนโยบาย “Neither East, Nor West – Islamic Republic” โดยหมายถึงจะไม่เอาการปกครองทั้งรูปแบบ ของสหรัฐฯ และตะวันตก หรือแบบคอมมิวนิสต์ของโซเวียต แต่จะเป็นแบบ รัฐศาสนาของอิหร่านเอง พร้อมกันนั้นได้ประกาศว่า สหรัฐฯ คือ Great Satan อิสราเอลตัวแทนสหรัฐฯ เป็น Little Satan และ สหภาพโซเวียต เป็น Lesser Satan ประกาศจะทำลายรัฐอิสราเอลและกำจัดผู้เป็นภัยต่อ การปกครองแบบรัฐอิสลาม พันฟูระบอบการปกครองแบบรัฐศาสนา เป็นการ ปลุกความยิ่งใหญ่ของอิสลามขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง อิหร่านภายใต้โคไมนีไม่ ให้การยอมรับรัฐอิสราเอล และได้แสดงความเป็นปฏิปักษ์ต่ออิสราเอลเรื่อยมา หลังจากโคไมนีถึงแก่กรรมในปี ค.ศ.๑๙๘๙ อิหร่าน ในยุคต่อมาของ อายาตอลเลาะห์ อาลี คาเมเนอี ผู้นำสูงสุดคนใหม่ ก็ยังคงประกาศความ เป็นปฏิปักษ์กับอิสราเอลเช่นนี้มาตลอด เช่น ในปี ค.ศ.๒๐๐๐ เรียกอิสราเอล ว่าเป็นเนื้อร้ายที่จะต้องกำจัดออกไปจากภูมิภาค ในปี ค.ศ.๒๐๐๕ ปธน. อะมาดิเนจาต ได้ประกาศว่าอิสราเอลควรจะถูกขับออกจากแผนที่ ในขณะที่ คาเมเนอีแถลงค่าน่าอิหร่านไม่เคยและไม่คุกคามรัฐใดๆ ในปี ค.ศ.๒๐๑๒ คาเมเนอีกล่าวซ้ำว่าอิสราเอลเป็นเนื้อร้ายท่ามกลางหัวใจของโลกอิสลาม การคงอยู่ของอิสราเอลเป็นบ่อเกิดของปัญหาหลายประการในโลกอิสลาม หรือแม้แต่ในช่วงสงครามครั้งใหม่ระหว่างอิสราเอล-ฮามาส อิหร่านก็ยังคง

แสดงท่าทีเป็นศัตรู เช่น คำกล่าวที่ว่าหากอิสราเอลโจมตีกลุ่มฮามาสในกาซ่า และกลุ่มฮิซบอลเลาะห์ต่อไป ก็จะต้องเผชิญกับความพินาศครั้งยิ่งใหญ่ เป็นต้น

ระบอบการปกครองแบบโคไมนี (Komeinism) มีผู้นำสูงสุดเป็นนักบวชนิกายชีอะห์ ปกครองโดยกฎหมายศาสนาอิสลาม (Sharia Law) ในรูปแบบที่ตีความใหม่โดยผู้นำสูงสุด มีรัฐบาลจากการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินนโยบายแต่ต้องปฏิบัติตามกรอบศาสนาที่ผู้นำสูงสุดและสภาศาสนาเป็นผู้กำหนดวินิจฉัย แนวคิดของโคไมนีนี้เป็นการปลุกความยิ่งใหญ่ของอิสลามขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง ในระยะแรก กระแสฟื้นฟูอิสลามนี้ได้รับการตอบรับจากชาวมุสลิมทั้งในและต่างประเทศ ชาวอิหร่านเองต่างก็คาดว่าจะได้รัฐบาลที่ปราศจากทุจริตและมีเสรีภาพที่ดีขึ้น สำหรับประเทศอิสลามต่าง ๆ ก็ยินดีที่จะได้เห็นความยิ่งใหญ่ของอิสลามอีกครั้งหนึ่ง

แนวคิดของโคไมนีได้สร้างแรงสั่นสะเทือนไปทั่วตะวันออกกลาง แต่ในไม่ช้าทุกคนก็เริ่มตระหนักว่า รัฐอิสลามแบบที่ตีความโดยโคไมนี เป็นแบบเอกเทศที่ปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลาตามความต้องการทางการเมืองของผู้นำ ไม่ได้มีเสรีภาพอย่างที่ยืนยันกันไว้แต่ต้น แต่มีลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งคือมีความพยายามของโคไมนีที่จะเชิดชูหรือพลิกฟื้นการปกครองโดยผู้นำศาสนาอิสลามในทุกประเทศทั่วโลก ล้มล้างระบอบกษัตริย์และระบอบอื่นโดยมีต้นแบบคืออิหร่าน มีศาสนาอิสลามนิกายชีอะห์เป็นแกนกลางแม้ว่าจะไม่ได้ปฏิเสธนิกายอื่น และจะต้องกำจัดอิสราเอล ตัวแทนของโลกเสรีและทุนนิยมออกไปจากภูมิภาค แนวคิดนี้ได้สร้างความสั่นสะเทือนไปทั้งภูมิภาค ซึ่งรวมถึงซาอุดีอาระเบียซึ่งปกครองโดยระบอบกษัตริย์ และที่สำคัญอิรักโดยซัดดัม ฮุสเซน ซึ่งเป็นผู้นำของอิรักและเป็นรัฐบาลซุนนีซึ่งเป็นมุสลิมข้างน้อยในประเทศอิรักที่มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิมชีอะห์ รู้สึกถึงภัยคุกคามโดยตรงต่อความมั่นคงของตน ประจวบกับเป็นช่วงที่กองทัพอิหร่านกำลังอ่อนแอเนื่องจากโคไมนีได้กำจัดการทหารระดับสูง

จากระบบเก่าเป็นจำนวนมาก อีริกยังต้องการดินแดนบางส่วนและทางออก ทะเลจากอิหร่านด้วย จึงตัดสินใจประกาศสงครามและรุกรานอิหร่านในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ สงครามระหว่างอิริกและอิหร่านดำเนินไปได้ ๒ ปี ฝ่ายอิหร่าน แม้จะไม่มีความร่วมมือในการทำสงคราม แต่ด้วยแรงศรัทธาของประชาชน ในระยะแรกจึงสามารถต้านทานอิริกไว้ได้ จนกระทั่งอิริกเป็นฝ่ายขอเจรจาสงบศึกเอง อย่างไรก็ตามนี่ไม่ยอม และประกาศจะดำเนินสงครามต่อไป จนกว่าจะกำจัดระบอบในอิริกได้ หลังจากสงครามดำเนินไปได้ ๘ ปี อิริกและอิหร่านจึงยอมสงบศึกเนื่องจากไม่สามารถเอาชนะฝ่ายตรงข้ามได้ สำหรับฝั่งอิริกนั้นได้รับการหนุนหลังจากสหรัฐฯ ชาติตะวันตก และชาติอาหรับ รวมทั้งซาอุดีอาระเบียซึ่งก็ได้ขออิริกแต่เกรงแรงกดดันจากระบอบใหม่ของอิหร่านมากกว่า ในสงครามครั้งนี้กล่าวกันว่าอิหร่านสมควรแพ้ไปตั้งแต่แรก หากว่าไม่ได้มีดีลลับกับอิสราเอลให้มาช่วยในการส่งกำลังบำรุงอาวุธ ยุทโธปกรณ์ที่สำคัญ เช่น ชิ้นส่วนอากาศยานที่ผลิตจากสหรัฐฯ ซึ่งอิหร่านได้รับตกทอดมาจากสมัยพระเจ้าซาร์ และลูกกระสุนปืนใหญ่ต่าง ๆ ว่ากันว่าเครื่องบินทุกลำของอิหร่านที่บินได้นั้น ก็เพราะอิสราเอลได้ละเมิดข้อตกลงกับสหรัฐฯ จัดหาจากสหรัฐฯ มาให้นั่นเอง

อิหร่านไม่เคยยอมรับดีลลับความร่วมมือกับอิสราเอลครั้งนี้ และในภายหลังผู้นำระดับสูงของอิหร่าน ก็ยังได้กล่าววาทะแสดงความมั่งร้ายที่มีข้อความว่าจะทำลายอิสราเอล ไม่ได้เกี่ยวข้องกับใคร ๆ กับสงครามอิสราเอล-ปาเลสไตน์โดยตรงในหลายโอกาส อย่างไรก็ตามนอกจากวาทกรรมทางการเมือง ในลักษณะดูเด็ดขู่ล้างผลาญแล้ว อิหร่านกลับไม่เคยโจมตีหรือขัดแย้งกับอิสราเอลด้วยอาวุธโดยตรงมาก่อน ที่ใกล้เคียงที่สุดคือการก่อการร้ายกับสถานทูตอิสราเอลในกรุงบัวโนสไอเรส และในประเทศอื่น ๆ จนกระทั่งในความขัดแย้งครั้งล่าสุดนี้เองที่มีการใช้อาวุธโดยตรงต่อกันในที่สุด

๒.๒ Axis of Resistance: อิหร่านพยายามแผ่อิทธิพลเข้าไปในตะวันออกกลางผ่านตัวแทน

เริ่มตั้งแต่ในยุคการปฏิวัติสังคมนิฮ์ร่าน นิฮ์ร่านก็ได้เริ่มส่งออก การปกครองแบบรัฐศาสนา (Komeinism) เข้าไปในเลบานอนเป็นอันดับแรก แล้วแผ่ขยายไปในประเทศต่าง ๆ รอบข้าง จนเกิดเป็นแนวร่วมต่อต้าน ตะวันตกที่เรียกกันในชื่อว่า Axis of Resistance เริ่มตั้งแต่ปีแรกหลังการ ปฏิวัติสังคมนิฮ์ร่าน ๑๙๗๙ โดยเริ่มจากการก่อตั้งกลุ่มอิชบอลเลาะห์ใน เลบานอน (๑๙๘๒) การสนับสนุนกลุ่มฮามาสและอิสลามิกจีฮัด (The Palestinian Cause) ในปาเลสไตน์ (๑๙๙๒) การสนับสนุนกลุ่มนักรบ อิสลามชีอะห์ต่างๆ ในอิรัก (๒๐๐๓) การสนับสนุนกลุ่มฮูตีในเยเมน (๒๐๐๙) การสนับสนุนรัฐบาลซีเรียและก่อตั้งกลุ่มนักรบอิสลามฝ่ายรัฐบาลในซีเรีย ในสงครามกลางเมือง (๒๐๑๑) ทั้งนี้การก่อตั้งและสนับสนุนกลุ่มนักรบ อิสลามนิกายชีอะห์ในประเทศต่าง ๆ รวมทั้งกลุ่มฮามาสและอิสลามิกจีฮัด ในกาซ่าซึ่งเป็นมุสลิมซุนนี อาจจะไม่ได้พุ่งเป้าไปที่อิสราเอลเพียงประเทศ เดียวตั้งแต่แรก แต่อิฮ์ร่านจะปฏิเสธได้หรือไม่ ว่ายุทธศาสตร์การแผ่อิทธิพล นี้ได้นำพาอิฮ์ร่านเข้าสู่ความขัดแย้งกับอิสราเอลอย่างรู้เห็นเป็นใจผ่าน ตัวแทนเหล่านี้ในที่สุด

❗ **อิชบอลเลาะห์: นักรบพระเจ้าผู้ยิ่งใหญ่เหนือกว่ากองทัพเลบานอน**

ความไม่เสถียรของตะวันออกกลางที่มีมาอย่างต่อเนื่อง ได้สร้าง โอกาสสำคัญที่อิฮ์ร่านจะแผ่อิทธิพลเข้าไปในประเทศอื่น ซึ่งอิฮ์ร่านก็ได้ฉวย โอกาสเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี ประเทศแรกที่อิฮ์ร่านสามารถแผ่อิทธิพลเข้าไป ได้คือเลบานอนผ่านกลุ่มอิชบอลเลาะห์ โดยในปี ค.ศ.๑๙๘๒ หลังการปฏิวัติ ในอิฮ์ร่าน เป็นช่วงเดียวกับที่ได้เกิดสงครามกลางเมืองในเลบานอน ทำให้ อิสราเอลได้รับผลกระทบบริเวณแนวชายแดนจึงได้ยกกำลังเข้าไปครอบครอง เลบานอนทางตอนใต้ อิฮ์ร่านได้ช่วยก่อตั้งกองกำลังนักรบอิสลามชีอะห์ กลุ่ม อิชบอลเลาะห์ โดยให้การสนับสนุนทั้ง การเงิน อาวุธ และการฝึกสอน เพื่อให้สามารถขับไล่อิสราเอลออกจากเลบานอนได้จนสำเร็จ หลังจากนั้น อิฮ์ร่านได้ให้การสนับสนุนกลุ่มนี้ตลอดมา จนกระทั่งกลุ่มอิชบอลเลาะห์

เป็นกองกำลังทางทหารที่เข้มแข็งมากที่สุดในเลบานอน เข้มแข็งกว่ากองทัพเลบานอนเสียอีก มีพื้นที่อิทธิพลตามป่าเขาตอนใต้ติดชายแดนกับอิสราเอล อาจมีกำลังพลมากถึง ๔๐๐,๐๐๐ นาย พร้อมซีปนาวุธ จรวด และโดรน รวมกันมากกว่า ๑๕๐,๐๐๐ ชิ้น มีประสบการณ์การรบที่ซ้ำของ กลุ่มฮิซบอลเลาะห์ ผ่านประสบการณ์รบมาอย่างโชกโชน โดยได้เข้าช่วยรัฐบาลซีเรียปราบปราม กลุ่มนักรบต่อต้านรัฐบาลในสงครามกลางเมืองซีเรีย และเคยขับไล่กองทัพอิสราเอลออกจากเลบานอนมาแล้ว โดยระหว่างสงครามกลางเมืองในเลบานอนในปี ค.ศ.๒๐๐๖ นายทหารอิหร่านจาก IRGC ได้มีส่วนร่วมช่วยเหลือ กลุ่มฮิซบอลเลาะห์ในการต่อสู้กับกองทัพอิสราเอล ฮิซบอลเลาะห์กลายเป็นภัยคุกคามต่ออิสราเอลที่ยิ่งใหญ่ที่สุดนับแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ทางทหารอิสราเอลรายงานว่าอิหร่านจะส่งอาวุธให้กับกลุ่มฮิซบอลเลาะห์ผ่านทางเรือในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และเส้นทางบกผ่านซีเรีย ในคำปราศรัยของนาย Nasrallah ผู้นำของกลุ่ม ได้กล่าวยอมรับความช่วยเหลือทางการเงินและการทหารจากอิหร่านอย่างเปิดเผย อย่างไรก็ตามอิหร่านไม่ใช่ประเทศเดียวที่สนับสนุนฮิซบอลเลาะห์ นักวิเคราะห์ที่ตะวันตกรายงานว่าผู้สนับสนุนรายอื่น ได้แก่ ตุรกี และกาตาร์ นอกจากนี้กลุ่มฮิซบอลเลาะห์ยังสร้างพรรคการเมือง ที่มีที่นั่งในสภาได้สำเร็จ ได้รับความนิยมาจากชาวเลบานอนอย่างมากอีกด้วย

ผู้สนับสนุนฮิซบอลเลาะห์ ชูธงชาติอิหร่านและธงกลุ่มฮิซบอลเลาะห์ ทำทนายทหารอิสราเอลบริเวณชายแดนอิสราเอล-เลบานอน
แหล่งที่มา: i24news.tv

สถานภาพของกลุ่มอิชบอลเลาะห์ที่จะเป็นตัวแสดงรัฐที่ไม่ใช่ จะเป็น ตัวแสดงไม่ใช่รัฐที่ไม่เชิงนี้ สร้างปัญหาหนักให้แก่อิสราเอล สหรัฐฯ และ พันธมิตรอยู่ไม่น้อย เลบานอนอยู่ในสภาพรัฐที่เกือบจะล้มเหลวเนื่องจาก ไม่สามารถควบคุมกลุ่มอิชบอลเลาะห์ได้ การโจมตีของกลุ่มอิชบอลเลาะห์ แม้ไม่อาจถือว่าเป็นการทำสงครามของรัฐบาลเลบานอนต่ออิสราเอลโดยตรง แต่ก็เป็นการกระทำโดยพรรคที่ชอบด้วยกฎหมายของเลบานอน โดยได้รับ แรงสนับสนุนจากชาวเลบานอนจำนวนหนึ่ง และเมื่ออิสราเอลโจมตีกลับ บางครั้งถึงกรุงเบรุตเมืองหลวง ประชาชนชาวเลบานอนไม่ว่าจะสนับสนุน กลุ่มอิชบอลเลาะห์หรือไม่ก็ตาม ต่างได้รับความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ไปด้วย การโจมตีด้วยจรวดและโดรนตามแนวชายแดน ทำให้ประชาชน ทางตอนเหนือของอิสราเอลต้องอพยพหนีภัยกว่าแสนคน ยังไม่สามารถ กลับมาบ้านได้จนถึงปัจจุบันนี้ สถานการณ์นี้บีบบังคับให้อิสราเอลจำเป็นต้อง กำจัดภัยคุกคามจากอิชบอลเลาะห์ขั้นเด็ดขาด โดยยกกำลังภาคพื้น เข้าไปล่าทำสงครามเต็มรูปแบบในเลบานอนเช่นครั้งก่อน รวมทั้งยึดครอง ดินแดนกันชนทางชายแดนตอนใต้ของเลบานอนไว้ด้วย ซึ่งอาจทำให้เกิด แรงต้านจากนานาชาติว่าเป็นการรุกรานเลบานอน จึงเป็นความขัดแย้งที่ อิสราเอลมีความลำบากใจอย่างยิ่ง

🗨️ กบฏฮูตี: นักรบอิสลามผู้สยบซาอุดีอาระเบีย

นอกจากนี้ อิหร่านยังให้การสนับสนุนกลุ่มฮูตีในการแย่งอำนาจ การปกครองจากรัฐบาลเยเมนในปี ๒๐๐๙ จนกระทั่งกลุ่มฮูตีสามารถยึด กรุงซานาเมืองหลวงได้สำเร็จในปี ๒๐๑๔ อิหร่านได้เข้าไปสนับสนุนทางการเงิน อาวุธ และการฝึกหัดศึกษา โดยเฉพาะจรวดมิสไซล์ ซีปนาวุธ และโดรน เพื่อทำสงครามกลางเมืองกับรัฐบาลเยเมนซึ่งเป็นอิสลามนิกายซุนนี แม้อำนาจของซาอุดีอาระเบียซึ่งเป็นพันธมิตรของสหรัฐฯ มีอาวุธยุทโธปกรณ์ที่เหนือกว่า กลุ่มฮูตี จะเข้าข้างรัฐบาลกลางเยเมนซึ่งเป็นซุนนีด้วยกัน แต่ก็ไม่สามารถ ช่วยเหลือรัฐบาลกลางซุนนีเอาชนะกลุ่มฮูตีได้ ในที่สุดสงครามกลางเมือง

ที่ยึดเยื้อก็จบลงด้วยชัยชนะของกลุ่มฮูตี สามารถยึดกรุงซาดนาเมืองหลวงไว้ได้ และใช้อำนาจร่วมกับรัฐบาลเดิมของเยเมน ในความขัดแย้งล่าสุดระหว่าง อิสราเอล-ปาเลสไตน์ กลุ่มฮูตีประกาศช่วยสนับสนุนกลุ่มฮามาสด้วยการ โจมตีอิสราเอลโดยตรง และโจมตีเรือสินค้าในทะเลแดงทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับอิสราเอล สถานภาพของกลุ่มฮูตีที่จะเป็นตัวแสดงรัฐก็ไม่ใช่ จะเป็นตัวแสดงไม่ใช่รัฐก็ไม่เชิงนี้ สร้างปัญหาหนักให้แก่อิสราเอลและ ประชาคมโลกในลักษณะคล้ายกับกลุ่มฮิซบอลเลาะห์ จะต่างกันว่าเยเมน กับอิสราเอลไม่มีชายแดนติดกัน ดังนั้นภัยคุกคามจึงมาทางอากาศเท่านั้น และอยู่ในระดับที่อิสราเอลไม่ได้ถูกคุกคามจนต้องทำสงครามเต็มรูปแบบ กับเยเมนหรือกลุ่มฮูตี

🗨️ กลุ่มนักรบอิสลามหลายกลุ่มในอิรักและซีเรีย: หอกข้างแคร่ของ สหรัฐฯ และอิสราเอล

*“The Road to Jerusalem
Passes through Karbala,
The Road to Lebanon
Passes through Syria”*

โคไมนี่ได้กล่าวคำกล่าวข้าง ต้นในช่วงสงครามกับอิรักในปี ค.ศ.๑๙๘๐-๑๙๘๘ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ทั้งอิสราเอล (Jerusalem) อิรัก (Karbala) เลบานอน และ ซีเรีย ต่างก็อยู่ในสายตาของอิหร่าน

มาตั้งแต่ต้น อิหร่านมีชายแดนประชิดกับซีเรียและอิรัก แต่ไม่ติดกับเลบานอน และอิสราเอล สำหรับเลบานอนอิหร่านสบโอกาสในการส่งออกอาวุธอิสลาม และอิทธิพลผ่านกลุ่มฮิซบอลเลาะห์ตั้งแต่ปี ค.ศ.๑๙๘๒ และสำหรับ ปาเลสไตน์ผ่านกลุ่มฮามาสและอิสลามิกจีฮัดตั้งแต่ปี ค.ศ.๑๙๙๒ สำหรับ อิรักนั้นอิหร่านสบโอกาสเมื่อเกิดสงครามระหว่างอิรักกับสหรัฐฯ และ พันธมิตรในปี ๑๙๙๐ และอีกครั้งในปี ๒๐๐๓ เมื่อซัดดัม ฮุสเซน ถูกโค่น ล้ม ทำให้อิหร่านสามารถเข้าไปจัดตั้งแนวร่วมกลุ่มนักรบอิสลามเพื่อต่อต้าน และโจมตีกองกำลังสหรัฐฯ ที่ยังมีอยู่ในอิรัก สำหรับซีเรียนั้น อิหร่านสบโอกาส

ในระหว่างสงครามกลางเมืองซีเรียในปี ค.ศ.๒๐๑๔ – ปัจจุบัน เมื่อ รัฐบาล นาย Assad ได้ร้องขอให้อิหร่านช่วยเหลือในการต่อสู้กับกองกำลังนักรบ ผังตรงข้ามรัฐบาล ซึ่งในการนี้อิหร่านได้ส่งนายทหารระดับสูงจาก IRGC เข้าไปจัดตั้งและกำกับกองกำลังนักรบอิสลามกลุ่มต่างๆ ซึ่งยังคงอยู่จนถึง ปัจจุบันนี้ สหรัฐฯ และอิสราเอล เชื่อว่ากองกำลังเหล่านี้ อยู่เบื้องหลังการ โจมตีฐานที่มั่นของทหารสหรัฐฯ ในซีเรีย อิรัก และจอร์แดน ซึ่งสหรัฐฯ ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อกำจัดกลุ่ม ISIS ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๑๕ และยังคงอยู่จนถึง ปัจจุบัน รวมทั้งได้ยิงปืนใหญ่และจรวดโจมตีเข้ามาในที่ราบสูงโกลันของ อิสราเอลด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ที่ดีกับซีเรียทำให้อิหร่าน สามารถที่จะส่งอาวุธให้กับกลุ่มฮิซบอลเลาะห์ในเลบานอนผ่านเส้นทางบก ของซีเรียได้ ทำให้สหรัฐฯ และอิสราเอลได้สั่งหารผู้นำระดับสูงของ IRGC ในขณะเยือนอิรัก ซีเรีย ซูดาน และเลบานอนในหลายครั้งที่ผ่านมา รวมทั้ง อิสราเอลจำเป็นต้องโจมตีทั้งขบวนคอนวอยขนส่งอาวุธของอิหร่านผ่านดินแดน ซีเรีย และฐานที่มั่นของกลุ่มนักรบอิสลามต่างๆ ที่มีนายทหารระดับสูงของ IRGC ให้การสนับสนุนในซีเรียดังกล่าว ในการสนับสนุนเหล่านี้ อิหร่านได้ ส่งผู้นำระดับสูงในกองกำลัง IRGC ไปช่วยเหลือกลุ่มนักรบอิสลามต่าง ๆ โดยอ้างว่าเพื่อเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ แต่อันที่จริงคณะนายทหาร เหล่านั้นเป็นทั้งผู้ฝึกสอน และยังคงควบคุมการรบในบางครั้งอีกด้วย เช่น ระหว่างสงครามต่อต้านการยึดครองเลบานอนของอิสราเอล และในการ ระหว่างปฏิบัติการต่อต้านสหรัฐฯ อิสราเอล และกองกำลังฝ่ายตรงข้าม รัฐบาลซีเรีย ซึ่งนายทหาร IRGC เหล่านี้ได้ไปช่วยตามฐานต่าง ๆ ของนักรบ อิสลามในซีเรียและอิรัก จึงถูกโจมตีโดยอิสราเอลและสหรัฐฯ ทำให้บาดเจ็บ หรือเสียชีวิตมาก่อนหน้านี้แล้ว ซึ่งน่าจะเป็นสาเหตุให้อิสราเอลทำการ สังหารนายทหารระดับสูงของ IRGC ที่บริเวณสถานทูตอิหร่านในกรุง ดามัสกัสเมื่อกลางปี ค.ศ.๒๐๒๔ ที่ผ่านมา จนกระทั่งอิหร่านได้โจมตีตอบโต้ เพื่อสั่งสอนอิสราเอล กลายเป็นคู่ขัดแย้งโดยตรงนับแต่นั้นมา

๒.๓ The Palestinian Cause: กลุ่มฮามาสและกลุ่ม Islamic Jihad นักรบผู้เสียสละเพื่อกอบกู้ปาเลสไตน์

กลุ่มฮามาสและอิสลามิกจีฮัด ได้ถือกำเนิดขึ้นในกาซาเพื่อกอบกู้แผ่นดินปาเลสไตน์จากการยึดครองของอิสราเอล อิหร่านเริ่มสนับสนุนกลุ่ม Palestinian Islamic Jihad หลังการปฏิวัติสังคมนิยมอิหร่าน (Iranian Revolution) เพื่อต่อต้านอิสราเอล จากนั้นจึงสนับสนุนกลุ่มฮามาสตั้งตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๘๗ เป็นต้นมา ทั้งเรื่องการเงิน อาวุธ เทคโนโลยี และการฝึกหัด โดยจะขนอาวุธผ่านซูดานและอียิปต์ แล้วลักลอบนำเข้ากาซาผ่านเครือข่ายอุโมงค์จำนวนมากบริเวณเมืองราฟาห์ชายแดนต่อกับอียิปต์ ซึ่งเป็นภัยต่ออิสราเอลโดยตรง ในปี ค.ศ. ๒๐๐๙ อิสราเอลได้สังหารเจ้าหน้าที่ของอิหร่านขณะช่วยเหลือนำส่งอาวุธให้กลุ่มฮามาสผ่านซูดาน และยังจับเรือขนอาวุธอิหร่านมาให้อิซบอลละห์ผ่านทะเลเมดิเตอร์เรเนียนได้อีกด้วย กลุ่มฮามาสมีความเข้มแข็งขึ้นเป็นลำดับ จนกระทั่งสามารถผลิตจรวดตัวเอง และได้ใช้โจมตีอิสราเอลจำนวนหลายพันลูกในเดือน ตุลาคม ค.ศ. ๒๐๒๓ ซึ่งเป็นสาเหตุของความรุนแรงครั้งใหม่ดังกล่าว

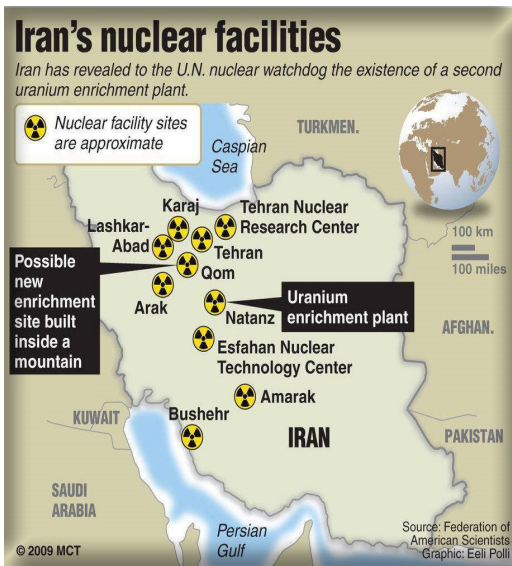
๒.๔ Begin Doctrine VS Iran's Nuclear Ambition: คีตกแย้งซึ่งกันและกันระหว่างการเป็นผู้นำนิวเคลียร์และผู้ทรงอิทธิพลในตะวันออกกลาง

การพัฒนาขีดความสามารถทางนิวเคลียร์ เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้อิสราเอลและอิหร่านต้องปะทะกัน ในบรรดาระัฐตะวันออกกลางที่เสาะแสวงหาความยิ่งใหญ่ทางนิวเคลียร์ มีอย่างน้อย ๔ ประเทศ คือ อิสราเอล อิรัก อิหร่าน และซีเรีย ในจำนวนนี้ อิสราเอลเป็นประเทศแรกที่มีขีดความสามารถทั้งการผลิตหัวรบและยานส่ง โดยโครงการผลิตหัวรบได้ครั้งแรกในปี ค.ศ. ๑๙๖๖-๖๗ ก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำนิวเคลียร์เพียงหนึ่งเดียวในตะวันออกกลาง โดยอิสราเอลอ้างการพัฒนาโครงการนิวเคลียร์เพื่อสันติ แต่เหตุผลที่แท้จริงน่าจะเป็นเพื่อการป้องปรามและความอยู่รอดของอิสราเอลเอง ในท่ามกลางปัญหากับชาติอาหรับที่รายล้อมซึ่งอาจปะทุได้ทุกเมื่อ

ชาติที่สองที่ได้พยายามดำเนินโครงการนิวเคลียร์ได้แก่อิรัก ซึ่งสามารถมีโรงปฏิกรณ์ Osirak ในช่วงสงครามระหว่างอิรัก-อิหร่าน อย่างไรก็ดีอิสราเอลได้ประกาศนโยบาย Begin Doctrine ในปี ค.ศ. ๑๙๘๑ ระหว่างสงครามว่าจะไม่ยอมให้ชาติปรปักษ์มีขีดความสามารถนิวเคลียร์เป็นอันขาด โดยได้ร่วมมือกับอิหร่านในการซื้อและทำลายโรงปฏิกรณ์ดังกล่าวของอิรักได้สำเร็จ ทำให้โครงการนิวเคลียร์ของอิรักเป็นอันพับไป

สำหรับอิหร่าน โครงการนิวเคลียร์กำเนิดในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ซึ่งขณะนั้นอยู่ภายใต้การปกครองของพระเจ้าชาห์ พันธมิตรของสหรัฐฯ ซึ่งมีความสัมพันธ์อันดีกับอิสราเอลด้วยเช่นกัน ด้วยความช่วยเหลือและร่วมมือกับสหรัฐฯ และชาติต่างๆ ในยุโรป อิหร่านได้เริ่มพัฒนาโครงการนิวเคลียร์เพื่อสันติพร้อมโรงปฏิกรณ์ขนาด ๕ MW และได้ลงนามในสนธิสัญญาป้องกัน

การแพร่กระจายของอาวุธนิวเคลียร์ (Nuclear Non-proliferation Treaty) โดยยอมรับการควบคุมตรวจสอบขององค์การพลังงานนิวเคลียร์ระหว่างประเทศ (IAEA) มีเป้าหมายจะสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์จำนวน ๒๓ โรงภายในปี ค.ศ. ๒๐๐๐ แต่ภายหลังการล้มล้างพระเจ้าชาห์และเปลี่ยนอิหร่านเป็นรัฐศาสนาในปี ค.ศ. ๑๙๗๙ สหรัฐฯ และพันธมิตรก็ถอนตัวออกจากโครงการ ทำให้อิหร่านตัดสินใจสร้างบุคลากรนิวเคลียร์เองในระยะแรกๆ ใต้นี้มีแนวทาง

สถานที่ตั้งโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านที่อาจเป็นเป้าหมายของสหรัฐอเมริกาและอิสราเอล
แหล่งที่มา: Federation of American Scientists

ต่อต้านอาวุธนิวเคลียร์โดยมองว่าขัดกับหลักศาสนา อย่างไรก็ตามในภายหลัง อิหร่านได้ดำเนินโครงการต่อจากความร่วมมือกับหลายชาติ ในปี ค.ศ. ๑๙๘๑ ได้ร่วมมือกับฝรั่งเศส อาร์เจนตินา รัสเซีย และ IAEA ในการพัฒนาโครงการต่อ ในปี ค.ศ. ๑๙๘๔ เป็นครั้งแรกที่มีรายงานว่าอิหร่านอาจสามารถพัฒนาหัวรบนิวเคลียร์ภายใน ๒ ปี ได้ โดยใช้ยูเรเนียมจากปากีสถาน นายอัครับ ฮาซมี ราฟซันจानी อดีต ปธน.อิหร่าน ได้เปิดเผยว่าอิหร่านได้คิดพัฒนาหัวรบนิวเคลียร์ในระหว่างที่เกิดสงครามระหว่างอิรักกับอิหร่านนั่นเอง ในปี ค.ศ.๑๙๙๒ อิหร่านถูกศาลอาร์เจนตินา ชี้ว่าได้ร่วมมือกับกลุ่มอิชบอลและห้ปฏิบัติการระเบิดพลีชีพที่สถานทูตอิสราเอลในกรุงบัวโนสไอเรส เพื่อกดดันให้อาร์เจนตินาปฏิบัติตามข้อตกลงนิวเคลียร์ที่ทำไว้กับอิหร่าน นอกจากสถานทูตแล้ว โบสถ์คาทอลิกและอาคารของโรงเรียนใกล้เคียง ก็ถูกทำลายไปด้วย ซึ่งในที่สุดอาร์เจนตินาก็ยอมกลับมาร่วมมือในโครงการนิวเคลียร์กับอิหร่านตามเดิม โครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านคืบหน้าไปมาก ในปี ค.ศ.๒๐๑๑ เมื่อโรงปฏิกรณ์นิวเคลียร์ของอิหร่านโรงแรกเข้าประจำการ จากความช่วยเหลือของรัสเซีย และแม้จะถูกต่อต้านและพบกับมาตรการแซงก์ชันจากสหรัฐฯ จำนวนมาก อิหร่านก็ยังสามารถพัฒนาโครงการนิวเคลียร์และระบบขีปนาวุธส่งหัวรบ จนกระทั่งมีข่าวว่าอิหร่านน่าจะ สามารถผลิตแร่ยูเรเนียมความบริสุทธิ์สูงเพื่อสร้างหัวรบนิวเคลียร์ได้สำเร็จในไม่ช้า

ทำให้อันเป็นปฏิปักษ์มาโดยตลอดของอิหร่าน และโดยเฉพาะโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านนี้เองที่ทำให้อิสราเอลเข้าสู่ความขัดแย้งกับอิหร่านอย่างจริงจัง โดยหลังจาก อิสราเอลได้ประกาศนโยบาย Begin Doctrine ในปี ค.ศ.๑๙๘๑ มีสาระว่าอิสราเอลจะโจมตีป้องกัน (preventive strike) เพื่อไม่ให้ชาติปรปักษ์มีอาวุธทำลายล้างสูง (weapon of mass destruction) อิสราเอลได้แสดงชัดเจนว่าไม่ใช่แค่คำพูด อย่างเช่น ได้ทำลายโรงปฏิกรณ์นิวเคลียร์ของอิรักในปี ค.ศ.๑๙๘๑ ระหว่างสงครามอิรักอิหร่าน

และโรงปฏิบัติการนิวเคลียร์ของซีเรียในปี ค.ศ.๒๐๐๗ ด้วยเหตุนี้อิสราเอลและอิหร่านจึงขัดแย้งกันเรื่องนี้เรื่อยมา มีการโจมตีซึ่งกันและกันทางไซเบอร์และการก่อวินาศกรรม และการสังหารนักวิทยาศาสตร์ในโครงการนิวเคลียร์ แต่ยังไม่เคยมีการโจมตีกันด้วยอาวุธโดยตรง เช่น ในปี ค.ศ.๒๐๑๐ อิสราเอลลอบสังหารนักวิทยาศาสตร์ในโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่าน และปล่อยไวรัส Stuxnet ไปทำลายระบบควบคุมโรงเพิ่มความเร็วให้แร่ยูเรเนียมของอิหร่าน ในปี ค.ศ.๒๐๑๑ อิหร่านถูกกล่าวหาว่าได้ตอบโต้ด้วยแผนก่อการร้ายวางระเบิดที่สถานทูตอิสราเอลในประเทศต่าง ๆ และล่าสุดในปี ค.ศ.๒๐๒๐ นักวิทยาศาสตร์คนสำคัญในโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านถูกลอบสังหารอีกหนึ่งนาย

๓. บทบาทระหว่างอิหร่านกับอิสราเอลและทิศทางในอนาคต

War is a serious means for a serious end.

ดังได้เห็นแล้วว่า อิหร่านตั้งแต่อุคปฏิวัติอิหร่าน ปี ค.ศ.๑๙๗๙ เป็นต้นมา ได้ดำเนินนโยบายต่อต้านตะวันตก เป็นปฏิปักษ์ต่ออิสราเอล และส่งเสริมกลุ่มนักรบอิสลามชีอะห์ในประเทศต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุนชาวมุสลิมซุนนีปาลีสไตน์ในการจัดตั้งประเทศและทำสงครามกับอิสราเอลด้วย จนกระทั่งได้ดึงอิหร่านเข้าสู่ภาวะความขัดแย้งกับอิสราเอลที่มีการโจมตีด้วยอาวุธต่อกันโดยตรง และอาจบานปลายเป็นสงครามนิวเคลียร์ได้ อิหร่านทำสิ่งเหล่านี้ไปเพื่ออะไร

ดังที่ซุนนูดักกล่าวไว้ว่า
เมื่อเป็นเช่นนั้น เราจะอธิบายอย่างไร
ว่าอิหร่านได้ปล่อยให้เหตุการณ์พา
ตัวเข้าสู่ความขัดแย้งระดับสูงกับ
อิสราเอล ซึ่งอาจนำความล่มสลาย
มาสู่ตนเองทำไม เพื่อค้นหาคำตอบ เรามาพิจารณาแนวคิดทฤษฎีการทำสงคราม

*“สงครามคือความเจริญรุ่งเรือง
หรือล่มสลายของประเทศ
จะมีพีเคราะห์ให้จงหนักมิได้”*

ของ Clausewitz ๒ ประการ กล่าวคือ สงครามเป็นเครื่องมือที่จริงจังเพื่อเป้าหมายที่จริงจัง (“War is a serious means for a serious end.”) และสงครามเป็นการดำเนินนโยบายทางการเมืองของรัฐด้วยเครื่องมืออื่น (“War is a continuation of policy by other means.”) เราอาจวิเคราะห์ได้ว่า สิ่งที่อิหร่านกระทำไปทั้งหมด การที่อิหร่านทำการโจมตีอิสราเอลโดยตรงก็ดี หรือผ่านตัวแทนก็ดี ตลอดจนการพัฒนาโครงการนิวเคลียร์และระบบอาวุธสมัยใหม่ทั้งหลายนั้น ย่อมต้องมีจุดประสงค์ที่ต้องการอันสำคัญยิ่งยวด และแนวทางที่จะดำเนินการให้ได้สิ่งที่หวังนั้น อย่างน้อยก็สำคัญมากพอที่จะทำให้รัฐต้องเสี่ยงในการใช้สงครามหรือความขัดแย้งเข้าไ้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการทางการเมือง โดยแลกด้วยความเสี่ยงที่จะสูญเสียหรือพ่ายแพ้อย่างยับเยินได้

จุดประสงค์ที่แท้จริงของอิหร่าน: สถาปนาเครือข่ายรัฐอิสลามโลก โดยมีอิหร่านเป็นศูนย์กลาง

ดังได้กล่าวมาแล้วนั้น แม้สาเหตุความขัดแย้งกับอิสราเอลจะมีหลายสาเหตุ แต่ทั้งหมดมีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร อะไรคือจุดประสงค์ที่แท้จริงของอิหร่าน เมื่อพิเคราะห์ทุกอย่างแล้ว พบว่าคำอธิบายที่อาจารย์เรียงเหตุการณ์ทั้งหมดให้สอดคล้องกันได้ มีความเป็นไปได้สูงที่สุดจุดประสงค์หลักที่แท้จริง ที่ยึดโยงและอธิบายการกระทำทั้งหมดของอิหร่าน และอาจอธิบายพฤติกรรมของอิหร่านต่อไปในอนาคตก็คือ อิหร่านต้องการสถาปนาโลกอิสลามที่ปกครองแบบรัฐศาสนานิกายชีอะห์ตามแนวคิดของโคไมนี โดยมีอิหร่านเป็นผู้นำและศูนย์กลาง นั่นเอง

เมื่อมองจากมุมมองนี้ ทุกสิ่งทุกอย่างซึ่กลับมามีที่อุดมการณ์ทางการเมืองส่วนตัวของท่านผู้นำโคไมนี ที่ต้องการดำรงวิถีความเป็นอยู่ของชาวอิหร่านดั้งเดิมตามแนวทางของศาสนา เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์นี้ โคไมนีจำเป็นต้องปฏิวัติสังคมนิหร่านในปี ค.ศ.๑๙๗๙ ให้หนีห่างออกมาจากแนวทางตะวันตก โดยสถาปนารัฐศาสนา Islamic Republic of Iran ขึ้น แล้วจัดให้มี

การใช้กฎหมายศาสนา (Sharia Law) ในแบบฉบับที่ดีความโดยท่านผู้นำ เนื่องจากประวัติศาสตร์การปกครองของอิหร่านในยุคหลังเต็มไปด้วยการยึดครอง โคนล้ม และแทรกแซงโดยมหาอำนาจอื่น เช่น อังกฤษและสหรัฐฯ จากโลกตะวันตก และโซเวียตจากโลกตะวันออก ซึ่งบั่นทอนศาสนาและสถานะของนักบวชผู้นำศาสนา เพื่อป้องกันไม่ให้รัฐอิสลามนี้ถูกโค่นล้ม โคโมเนนี่จำเป็นต้องกำจัดอิทธิพลของชาติตะวันตกและการปกครองรูปแบบอื่น นั่นคือสาเหตุที่ต่อต้านทั้งตะวันตกและตะวันออก รวมทั้ง อิสราเอล โซเวียต หรือแม้แต่ระบอบกษัตริย์ของซาอุดีอาระเบียด้วย

เพื่อรักษาและส่งออกแนวคิดการปกครองแบบรัฐศาสนาแบบโคโมเนนี่ (Komeinism) ไปทั่วภูมิภาคและทั่วโลก อิหร่านจำเป็นต้องมีแนวร่วม ซึ่งอิหร่านสามารถฉวยโอกาสความเปราะบางของตะวันออกกลาง ในการแผ่อิทธิพลและส่งออกรัฐศาสนาใหม่ได้โดยง่ายผ่านกลุ่มมุสลิมชีอะห์ในประเทศต่าง ๆ โดยเข้าไปก่อตั้งกลุ่มนักรบมุสลิมชีอะห์ในแต่ละประเทศตามสภาพปัจจัยภายในของประเทศนั้น เช่น กรณีอิซบอลเลาะห์เพื่อแย่งชิงอำนาจการเมืองในเลบานอน ขับไล่อิทธิพลตะวันตก เปลี่ยนเป็นรัฐศาสนาอิสลาม และขับไล่อิสราเอลที่เข้ามาในเลบานอน ในขณะที่สำหรับกลุ่มฮูตี อิหร่านได้เข้าไปช่วยสนับสนุนกลุ่มเพื่อแย่งชิงอำนาจจากรัฐบาลซุนนี เป็นต้น อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ที่ยิ่งใหญ่กว่า คือการสร้างรัฐอิสลามระดับโลก ตามแนวคิด Velayat-e Faqih (Guardianship of the Jurist) หรือการปกครองโดยนักบวชผู้คงแก่เรียนทางศาสนา ในรูปแบบที่ก้าวข้ามพรมแดน โดยมีอิหร่านเป็นต้นแบบหรือเป็นแกนนำ ในการนี้อิหร่านได้ส่งออกความเชื่อรูปแบบใหม่นี้ไปยังรัฐอาหรับรอบด้านก่อน ซึ่งก็ประสบผลสำเร็จค่อนข้างดี โดยเฉพาะในเลบานอน ซีเรีย และอิรัก ซึ่งอิหร่านมีทั้งรัฐบาลที่เป็นแนวร่วมหรืออย่างน้อยก็ไม่เป็นปฏิปักษ์ รวมทั้งมีกองกำลังนักรบอิสลามที่เป็นแนวร่วมหรือแม้กระทั่งนักรบตัวแทน ในนามกลุ่มต่อต้านตะวันตก (Axis of Resistance) ที่อิหร่านได้สนับสนุนเฉพาะเล็ง และแสวงประโยชน์ได้พอสมควรโดยเฉพาะ

ในสงครามอิสราเอล-ฮามาส ในครั้งนี้ นอกจากนี้อิหร่านยังต้องการอาวุธนิวเคลียร์ เพื่อรับประกันความมั่นคงของตนในภาวะที่มีอิสราเอลและปากีสถานเป็นรัฐนิวเคลียร์ที่อยู่ใกล้ และเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้แก่นักรบแนวร่วมต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนกลุ่มนักรบซ็อยฮันนั้นจำกัดเพียงกลุ่มประเทศที่กล่าวมา ซึ่งไม่เพียงพอ อิหร่านมองเห็นโอกาสที่จะได้ชาวปาเลสไตน์มาเป็นพวก จึงเข้าไปสนับสนุนกลุ่มฮามาสและกลุ่มอิสลามิกจีฮัดในการก่อสงครามกับอิสราเอลครั้งนี้ ซึ่งเป็นการยิงกระสุนนัดเดียวได้นกสองตัวคือทั้งได้พรรคพวกอิทธิพลเพิ่มขึ้น และได้กำจัดหรืออย่างน้อยขัดขวางอิสราเอล คู่แข่งนิวเคลียร์และอุดมการณ์การปกครองโดยตรงให้พังพินาศไปหรือติดหล่มสงครามและไม่อาจจะจัดการกับอิหร่านโดยเฉพาะโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านได้นัด ทั้งนี้อิหร่านทำผ่านสงครามตัวแทนทั้งสิ้น จึงไม่มีความเสี่ยงที่จะต้องนำประเทศเข้าสู่สงครามเอง จนกระทั่งเหตุการณ์เร็ว ๆ นี้

อุปสรรคในการส่งออกแนวคิดรัฐอิสลามใหม่นี้ของอิหร่านอีกประการหนึ่ง คือรัฐที่เข้มแข็งอยู่ก่อนหน้าแล้วที่เป็นคู่แข่งโดยธรรมชาติได้แก่ซาอุดีอาระเบีย และอิสราเอล ซาอุดีอาระเบียเป็นรัฐขนาดใหญ่ปกครองด้วยระบอบกษัตริย์ และเป็นผู้นำของโลกอาหรับมีความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและการทหาร เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐฯ ที่สำคัญเป็นมุสลิมิกายซุนนีและเป็นผู้ที่ทักศาสนสถานสำคัญในศาสนาอิสลาม ส่วนอิสราเอลเป็นรัฐแห่งศาสนายิว เป็นรัฐนิวเคลียร์มาตั้งแต่ปีประมาณปี ค.ศ. ๑๙๖๖ เป็นต้นมา รัฐเหล่านี้ย่อมเป็นอุปสรรคในการต่อต้านขัดขวางแนวคิดรัฐอิสลามปกครองโดยนักบวชของอิหร่านด้วยความเข้มแข็งของรัฐทั้งสอง และสภาพทางภูมิศาสตร์ที่ไม่ได้มีเขตแดนติดต่อกับอิหร่าน ทำให้การรุกรานด้วยสงครามทางบกจึงทำได้ยาก ดังนั้นวิธีที่จะทำให้รัฐทั้งสองอ่อนแอลงจึงต้องกระทำด้วยการขยายพื้นที่อิทธิพลเข้าไปในประเทศพันธมิตรรอบด้าน และบั่นทอนเพิ่มเติมผ่านสงคราม

ตัวแทน กรณีชาฮูดีอาระเบียอิหร่านบันทึกด้วยการสนับสนุนกลุ่มชีอะห์ในซีเรีย และกลุ่มฮูตีในเยเมนซึ่งเป็นมุสลิมนิกายชีอะห์ที่ยึดอำนาจจากรัฐบาลเยเมน ในขณะที่ชาฮูดีอาระเบียสนับสนุนฝ่ายซุนนีในฝั่งตรงข้าม กลุ่มฮูตีได้สู้รบกับรัฐบาลซุนนี และกองทัพชาฮูดีอาระเบียที่เข้าไปช่วยรวบรวมทั้งโจมตีแหล่งน้ำมันของชาฮูดีอาระเบียในบางโอกาสอีกด้วย จนกระทั่งสามารถเอาชนะได้ในที่สุด ส่วนกรณีการบันทึกอนิสร่าเอล นอกเหนือจากการสนับสนุนกลุ่มฮิซบอลเลาะห์ที่ในการทำสงครามกับอิสราเอลมาตลอดแล้ว อิหร่านจำเป็นต้องไปสนับสนุนขบวนการมุสลิมซุนนีคือกลุ่ม Palestinian Islamic Jihad และกลุ่มฮามาสแทน โดยยกเอาการสนับสนุนชาวปาเลสไตน์ในการแย่งชิงดินแดนกลับคืนมา (The Palestinian Cause) มาเป็นข้ออ้างและตัวเชื่อมเพื่อบรรลุผลปลายทางในการกำจัดอิสราเอลไปในตัวด้วย

การสนับสนุนกลุ่มนักรบต่าง ๆ ของอิหร่านนี้ สร้างความปั่นป่วนให้โลกตะวันตกและอิสราเอลเป็นอย่างมาก เนื่องจากไม่สามารถจะทำอย่างใดกับอิหร่านได้ แม้ว่าจากการข่าวจะทราบว่าอิหร่านได้สนับสนุนทั้งเงินอาวุธ การฝึกหัดศึกษา และคำแนะนำให้กับกลุ่มนักรบอิสลามเหล่านี้ ซึ่งกระทำการโจมตีต่ออิสราเอลและกองกำลังของสหรัฐฯ และผลประโยชน์ของโลกตะวันตกโดยตรง แต่การสนับสนุนกลุ่มต่าง ๆ ในนามมุสลิม ภารตภาพและความหวังดี ย่อมสามารถทำได้และไม่อาจยกมาเป็นข้ออ้างว่าอิหร่านโจมตีโดยตรงได้ถนัด สิ่งที่ได้ก็คือการโจมตีแนวร่วมของอิหร่านที่เป็นภัยต่ออิสราเอล (และสหรัฐฯ) ตลอดจนนายทหาร IRGC ของอิหร่านที่ออกปฏิบัติการนอกประเทศเพื่อสนับสนุนศัตรูของอิสราเอล ตามที่เป็นข่าวนั่นเอง

🗨️ ทิศทางของอิหร่านและอิสราเอลในอนาคต

ผู้นำเครือข่ายรัฐอิสลามแบบโคไมนี คำถามสำคัญคือ อิหร่านจะบรรลุถึงเป้าหมายในการส่งออกรัฐอิสลามตามแนวคิดของโคไมนี และเป็นผู้นำโลกอิสลามนี้หรือไม่ จะเห็นว่าอิหร่านประสบความสำเร็จไปมากในการ

แผ่อิทธิพลเข้าไปใน เลบานอน ซีเรีย เยเมน และอิรักในระดับหนึ่ง โดยประสบความสำเร็จในการมีแนวร่วมสำคัญและได้รับความนิยมนิยมชอบระดับสูง อย่างไรก็ตาม จุดประสงค์หลักในการสร้างรัฐอิสลามโดยมีอิหร่านเป็นศูนย์กลางน่าจะเป็นไปได้ยาก เนื่องจากจะพบแรงต้านในรัฐอื่น ที่ไม่ต้องการที่จะเปลี่ยนศาสนาเป็นชีอะห์ และไม่ได้ต้องการปกครองด้วยกฎหมาย Sharia Law แบบอิหร่าน ปัจจุบันยังไม่มีรัฐใดหันมาปกครองแบบ Islamic State โดยนักบวช เช่นเดียวกับอิหร่าน แม้แต่ซีเรียหรือเลบานอน และเมื่อมองตามรูปการแล้วน่าจะเป็นไปได้ยาก เนื่องจากเมื่อมองกลับมาที่อิหร่านเอง ก็ไม่ได้ประสบความสำเร็จในการปกครองระบอบนี้สักเท่าไร ไม่ว่าจะเป็นมติดการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร หรือแม้แต่การเป็นผู้นำในโลกอิสลามทั่วไปก็ยากจะไปถึงได้ เนื่องจากมีรัฐอิสลามที่โดดเด่นจำนวนไม่น้อย เช่น ซาอุดีอาระเบีย ปากีสถาน อียิปต์ หรือแม้แต่อินโดนีเซีย ซึ่งกำลังก้าวขึ้นมาในเวทีโลก ดังนั้นสิ่งที่อิหร่านหวังได้ คงเป็นเพียงผู้นำคนหนึ่งในโลกอิสลามเท่านั้น ในการนี้ย่อมหมายความว่า หากอิหร่านต้องการรักษาอิทธิพลที่ได้สร้างไว้ในดินแดนดังกล่าวต่อไป จะต้องหันมาปรับปรุงสภาพภายในประเทศให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะทางเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งเป็นไปได้ยากภายใต้การแซงก์ชันโดยโลกตะวันตก และความไม่พอใจของประชาชนจำนวนไม่น้อยต่อการปกครองตามหลักศาสนาที่ไร้เสรีภาพและการตรวจสอบเช่นนี้

ผู้นำนิวเคลียร์หน้าใหม่ในภูมิภาค เมื่อพิจารณาถึงสภาวะแวดล้อมที่ผ่านมา เป็นเรื่องยากที่อิหร่านจะบรรลุความฝันนิวเคลียร์ แม้จะมีโอกาสอยู่ไม่น้อยที่จะได้เป็นรัฐนิวเคลียร์แห่งที่สองในตะวันออกกลางตามหลังอิสราเอล อิหร่านจะต้องฟันฝ่าอุปสรรคอีกมาก แต่โอกาสนั้นก็มีอยู่บ้าง ตามการประเมินของ IAEA และ สหรัฐฯ พบว่าโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านพัฒนาไปไกลมากแม้จะถูกสหรัฐฯ และโลกตะวันตกใช้มาตรการลงโทษทางเศรษฐกิจมาตลอด ทั้งนี้ต้องยกย่องความอดุสาหะของอิหร่าน

ในการยื่นกรานที่จะพัฒนาโครงการไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น ความสามารถของบุคลากรแม้จะถูกบั่นทอนและลอบสังหารเป็นระยะ และความฉลาดในชั้นเชิงทางการทูตเพื่อหลบหลีกการตรวจสอบของ IAEA มาตลอด อย่างไรก็ตาม ใดๆก็ตามที่อุปสรรคสำคัญที่อาจทำให้อิหร่านไปไม่ถึงฝั่งฝัน หรือต้องล้มลุกคลุกคลานอีกหลายครั้ง ก็คือนโยบายของทั้งสหรัฐฯ และอิสราเอล ที่จะไม่ยอมให้อิหร่านมีอาวุธนิวเคลียร์เป็นอันขาด โดยเฉพาะอิสราเอลนั้นประกาศจะโจมตีโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านทันที หากทราบว่าอิหร่านสามารถเพิ่มความบริสุทธิ์ของแร่ยูเรเนียมได้มากกว่า ๙๐% (weapon grade) เพื่อทำเป็นหัวรบได้ ใดๆก็ตามที่ IAEA จะคาดว่าอิหร่านน่าจะบรรลุหรือใกล้จะบรรลุสภาวะนั้นแล้ว แต่ทั้งสหรัฐฯ และอิสราเอลก็ยังไม่ได้โจมตีแต่อย่างใด เชื่อว่าทั้งสองประเทศได้เฝ้าติดตามสัญญาณสำคัญ เช่น ข่าวกรองความบริสุทธิ์ของแร่ยูเรเนียม และการตรวจจับแรงสั่นสะเทือนหากมีการทดสอบหัวรบนิวเคลียร์ เป็นต้น รวมทั้งดำเนินการต่อต้านโครงการนี้ในทางลับอื่น ๆ มาตลอด แต่นั่นย่อมหมายความว่าโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่าน อาจต้องถูกขัดขวาง และโจมตีทำลายลงหลายครั้ง หากว่าจะบรรลุเป้าหมายสุดท้าย

ทางเลือกของอิหร่าน ดังนั้น อิหร่านจึงมีทางเลือกสำคัญอยู่ ๒ ทาง กล่าวคือ จะดำรงจุดมุ่งเดิมที่จะส่งออกรัฐศาสตร์แบบโคไมนีและดำเนินโครงการอาวุธนิวเคลียร์ต่อไปหรือไม่ หรือจะยอมลดระดับลงเป็นรัฐอิสลามชั้นนำในภูมิภาคและอยู่ร่วมกับตะวันตก อิสราเอล และโลกอาหรับอย่างสันติ หากอิหร่านเลือกทางเลือกแรกในการดำเนินการตามอุดมคติของโคไมนี แม้อิทธิพลเพื่อเป็นผู้นำการปกครองแบบรัฐอิสลามของโลกโดยเฉพาะในภูมิภาคตะวันออกกลางต่อไป ก็จะต้องสนับสนุนกลุ่มนักรบอิสลามต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา และต้องปะทะกับทั้งอิสราเอลและโลกอาหรับ เช่น ชาฮุดอิอาระเบีย ซึ่งเป็นคู่ขัดแย้งโดยตรงทางการเมืองการปกครอง และอิทธิพลในโลกอิสลามต่อไป เราจะเห็นกลุ่มฮามาสถูกทำลายในกาซ่า แต่จะไปฟื้นตัวที่อื่น การต่อสู้ของฮามาสในเวสต์แบงก์จะเข้มข้นขึ้น กลุ่มอิชบอลเลาะห์และฮูตี จะโจมตี

นายเนทันยาฮูได้แถลงว่าหากอิหร่านสามารถผลิตแร่ยูเรเนียมบริสุทธิ์ถึง ๙๐% จะเป็นจุดที่ไม่อาจหวนกลับและอิสราเอลจำเป็นต้องโจมตีทันที
แหล่งที่มา: bloomberg.com

อิสราเอลด้วยจรวดที่รุนแรงมากขึ้นทั้งจำนวนและประสิทธิภาพ จนในที่สุดจำนวนจรวดจะเกินความสามารถของระบบป้องกันภัยทางอากาศของอิสราเอล เนื่องจากความได้เปรียบทางจำนวนและราคาต่อหน่วย ซึ่งอิสราเอลยอมไม่ยอมให้ไปถึงจุดนั้น และจะต้องเข้ากวาดล้างกลุ่มฮิซบอลเลาะห์ในเลบานอนได้อย่างแน่นอน ในขณะที่อิหร่านจะยังคงไม่

ตอบโต้โดยตรงจนกว่าจะแก้ไขจุดอ่อนที่พบจากการโจมตีอิสราเอลครั้งที่ผ่านมามาว่าไม่สามารถป้องกันการโจมตีทางอากาศด้วยขีปนาวุธของอิสราเอลได้ โครงการนิวเคลียร์ก็จะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับอิหร่านเพื่อต่อต้านและให้มีกำลังทัดเทียมอิสราเอลโดยตรง แต่จะไม่สามารถบรรลุได้โดยง่ายเนื่องจากจะถูกสหรัฐฯ และอิสราเอลโจมตีโครงการก่อนที่จะประสบความสำเร็จ และผลสุดท้ายอิหร่านก็ไม่น่าจะบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ดังได้กล่าวมาแล้ว

หรืออิหร่านจะตระหนักรู้สถานการณ์และหันมาหาทางเลือกที่ ๒

ยอมลดบทบาทลงเป็นมหาอำนาจขนาดกลางในภูมิภาคแล้วอยู่ร่วมกับรัฐอาหรับ อิสราเอล และตะวันตกโดยสันติ รวมทั้งล้มเลิกโครงการอาวุธนิวเคลียร์ ซึ่งแนวทางนี้เป็นไปได้และมีเหตุผลมากกว่า ลัทธิการปกครองอื่นไม่ได้เป็นภัยคุกคามต่ออิหร่านมากอย่างที่โคไมนี่กังวล ดังจะเห็นได้จากในยุคใหม่นอกจากอิรักยังไม่มีรัฐใดรวมทั้งชาติตะวันตกถูกรานอิหร่านประคบกับท่าทีอิหร่านที่เปลี่ยนไป เช่น จากที่เคยต่อต้านระบบคอมมิวนิสต์

ก็หันไปคบหากับไซเรีย (รัสเซีย) หันมาฟื้นความสัมพันธ์กับซาอุดีอาระเบียแล้ว ลำดับต่อไปที่อิหร่านต้องทำ คือหันมาปรองดองกับซาอุดีอาระเบียไม่ว่าจะเรื่องการจัดการการปกครองของกลุ่มฮูตีและรัฐบาลกลางในเยเมนหรือความขัดแย้งถ้ำฝักฝ่ายในซีเรีย นอกจากนี้อิหร่านต้องเปลี่ยนท่าทีในกรณีปัญหาอิสราเอล-ปาเลสไตน์ แบบสันติ เช่น มาสนับสนุนการจัดตั้งรัฐปาเลสไตน์แบบ Two-State Solution การแก้ไขปัญหาการยึดครองดินแดนเพิ่มเติมในเวสต์แบงก์ และการรักษาสันติภาพระหว่างรัฐทั้งสองโดยสหประชาชาติ เพื่อให้ความตึงเครียดระหว่าง อิสราเอล-ฮามาส-อิซบอลและหะฮูตี หดไป กลายเป็นการอยู่กันอย่างสันติ เช่น กระบวนการ Abraham Accords ระหว่าง อิสราเอลกับชาติอาหรับที่สหรัฐฯ ได้เริ่มกระบวนการไปบ้างแล้ว และได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจ หากว่าไม่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงระหว่าง อิสราเอล-ฮามาส รอบใหม่ขึ้นมาเสียก่อน

อย่างไรก็ดี คาดว่าอิหร่านจะยังคงดำเนินตามแนวทางแรกไปอีกระยะหนึ่ง ซึ่งอาจกินเวลาหลายปีนับจากนี้ ดังนั้น เราก็คงจะได้เห็นความขัดแย้งระหว่างอิสราเอล-ปาเลสไตน์ ที่ในตัวของมันเองก็ยิ่งหาทางออกได้ยาก และได้เห็นการแทรกแซงของอิหร่านผ่านสงครามตัวแทนโดยกลุ่มฮามาส อิซบอลและหะฮูตี และกลุ่มนักรบในซีเรียและอิรัก การโจมตีต่อนายทหารและกลุ่มนักรบของอิหร่านโดยอิสราเอลทั้งในและนอกประเทศอิหร่าน และการต่อต้านโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านโดยสหรัฐฯ และอิสราเอลต่อไป ทั้งหมดจะเกี่ยวพันกับเกียรติภูมิของอิหร่านใกล้ตัวเข้ามามากขึ้น ดังเช่นกรณีการสังหารนายทหาร IRGC บริเวณสถานทูตอิหร่านในดามัสกัส และการสังหารผู้นำฮามาสในกรุงเตหะรานที่ผ่านมา อันจะพาอิหร่านเข้าสู่ศูนย์กลางของความขัดแย้งมากขึ้น ซึ่งในระหว่างทาง อิหร่านอาจจะไม่สามารถควบคุมกระแส และก่อให้เกิดสงครามเต็มรูปแบบระหว่างอิหร่านและอิสราเอลในที่สุด หากว่าไม่ได้เกิดจากกรณีนี้ ก็จะเป็นกรณีโครงการนิวเคลียร์อย่างแน่นอน

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า หากว่าอิหร่านไม่เปลี่ยนแนวทางการดำเนินการ อิหร่านและอิสราเอลรวมทั้งสองรัฐฯ จะอยู่บนเส้นทางเข้มข้น ที่ไม่อาจหลบเลี่ยงได้อย่างแน่นอนในอนาคต

บรรณานุกรม

- Ali Alfoneh. The Arab Gulf States Institute in Washington. 2024. The US Prevented War, Yet Iran’s Strategic Decision-Making Remains Flawed. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา. <https://agsiw.org/the-u-s-prevented-war-yet-irans-strategic-decision-making-process-remains-flawed/>
- Clement Therme. 2019. Iran’s “Neither East Nor West” Slogan Today. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา. <https://www.ispionline.it/en/publication/irans-neither-east-nor-west-slogan-today-22234>
- Mounir al-Rabih, 2017. Hezbollah and Iran in Syria. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา. <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/hezbollah-and-iran-syria>
- New York Times. 1994. Iran’s Axis of Resistance. Different Groups Same Goals. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา. <https://www.rferl.org/a/iran-s-axis-of-resistance-different-groups-same-goals/32826188.html>
- Peter Kenyon. NPR. ๒๐๒๔. How Iran and Israel became archenemies. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา. <https://www.npr.org/2024/04/12/1244281886/iran-israel-relations-enemies-gaza-war>
- Reuters. 2024. What is Iran’s ‘Axis of Resistance’? [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.reuters.com/world/middle-east/what-is-irans-axis-resistance-which-groups-are-involved-2024-01-29/>
- The Guardian. 2024. Iran’s ‘axis of resistance’ is a potent coalition but a risky strategy. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.theguardian.com/world/2024/jan/14/irans-axis-of-resistance-is-a-potent-coalition-but-a-risky-strategy>
-